

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

REVISIONSKONTORET

Revisionsrapport 2016
Årets granskning av
Region Jämtland Härjedalen

Ansvarig: Leif Gabrielsson

Innehållsförteckning

1.	SAMMANFATTNING	3
2.	INLEDNING/BAKGRUND	4
3.	ÅRETS REVISION	4
3.1	STYRNING OCH UPPFÖLJNING	5
3.1.1	Regionstyrelsen	5
3.1.2	Nämnderna	7
3.1.3	Samlad bedömning styrning och uppföljning	7
3.2	ÅRSREDOVISNINGEN	8
3.2.1	Förvaltningsberättelsen	8
3.2.2	Måluppfyllelse	9
3.2.3	God ekonomisk hushållning	10
3.2.4	Samlad bedömning av årsredovisningen	11
3.3	RÄKENSKAPERNA	12
	Tillgångsredovisning av hjälpmedel	12
3.3.1	Samlad bedömning räkenskaper	12
4.	ANSVARIG FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE	12

1. SAMMANFATTNING

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat regionens årsbokslut 2016. Granskningen har genomförts med utgångspunkt i Lag om kommunal redovisning och God redovisningssed.

Underlag till våra bedömningar är även regionstyrelsens delårsrapporter, årsbokslut till fullmäktige, styrelsens protokoll med handlingar och uppgifter som framkommit i de granskningsinsatser som revisorerna i enlighet med revisionsplan för år 2016 har genomfört.

Räkenskaperna har granskats med utgångspunkt från Lag om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

De synpunkter som vi lämnat i utlåtandet avseende delårsbokslutet (per augusti), på styrningen, måluppfyllelsen i ekonomin och verksamheten, är till stora delar giltiga även för helåret 2016. Ekonomin är i ett mycket allvarligt läge med stora underskott, förbrukat eget kapital och brister i återredovisning av måluppfyllelse i verksamheten.

Årets granskning har visat följande:

- Liksom tidigare år var beslutad resultatbudget på noll i praktiken obalanserad då den första ekonomiska prognosen efter två månader av verksamhetsåret 2016 visade ett kraftigt ekonomiskt underskott på -238 mkr¹ och årets utfall blev -196,8 mkr. I finansplan 2017-2019² har ett nollresultat budgeterats för år 2017. Redan i månadsrapporten för februari 2017 visar helårsprognosen på -195 mkr, vilket tyder på att styrelsens beredning av budget är bristfällig. Återkommande budget som bedöms som orealistiska av verksamheterna kan innebära risk för att budgetdisciplinen urholkas och budgetstyrning blir verkningslös.
- Styrelsens återrapportering av de mål som beslutats av regionfullmäktige i årsredovisningen utgår från rapportering av styrelsens framgångsfaktorer som tillsammans med mål i Regiondirektörens verksamhetsplan och de finansiella målen ska visa hur arbetet med mål och måluppfyllnad uppnåtts. Det saknas en sammanfattande redovisning och analys av hur fullmäktiges mål har uppnåtts och fortfarande saknas i flera fall mätbara mål. Måluppfyllelsen enligt det uppdrag som fullmäktige gett styrelsen anser vi därför inte vara möjlig att i sin helhet bedöma.
- Det ekonomiska resultatet och det resultat för verksamheterna som redovisas i årsbokslutet för 2016 uppfyller i flera väsentliga delar inte det finansiella uppdrag som fullmäktige gett till styrelsen för verksamhetsåret 2016. Av de finansiella målen har målen om långsiktigt hållbar ekonomi samt nettokostnadsutveckling inte uppnåtts, kostnadsutvecklingen har minskat mot föregående år men avviker mot målet för 2016. Det egna kapitalet har förbrukats till -75,7 mkr och regionen har under första kvartalet 2017 börjat uppta externa lån.
- Liksom tidigare år saknas en redogörelse/åtgärdsplan för hur balanskravet ska återställas, vilket är ett krav enligt kommunallagen om det inte finns synnerliga skäl till att inte återställa.

¹ Månadsrapport för februari 2016.

² Dnr: RS/635/2016

- Det saknas upplysningar om sjukfrånvaron och en beskrivning och analys av hur den besvärliga personalsituationen med rekryteringsproblem och väntade pensionsavgångar inom flera yrkesgrupper kommer att påverka regionen i framtiden.
- Tillgänglighetsmål och viktiga finansiella mål för en god ekonomisk hushållning har inte uppnåtts.

2. INLEDNING/BAKGRUND

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ansvaret omfattar även att räkenskaperna förs och är upprättade i enlighet med lag samt att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna är regionfullmäktiges demokratiska kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet regionen bedriver. Varje nämnd och styrelse granskas utifrån hur de lever upp till regionfullmäktiges mål och uppdrag.

Revisorernas ansvar är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig samt om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Revisorernas uppdrag och arbetssätt regleras i kommunallagen, aktiebolagslagen (lekmannarevisorerna) och regionens revisionsreglemente. Granskningen ska genomföras enligt god revisionsmetod i kommunal verksamhet det vill säga med en sådan urvalsmässig omfattning, inriktning och kvalitet att den ger ett tillräckligt underlag för revisorernas årliga ansvarsprövning och uttalande i revisionsberättelsen.

3. ÅRETS REVISION

Revisorerna har under året genomfört granskningar enligt revisionsplanen 2016³. Planen har upprättats efter en analys av de risker som revisorerna har bedömt kan utgöra hot och hinder vid verksamhetens fullgörande utifrån fullmäktiges mål samt de konsekvenser i form av ekonomisk skada, förtroendeskada mm som kan uppstå om riskerna inträffar.

Revisionen för 2016 har likt tidigare år genomförts i form av; fördjupade granskningar, förstudier, hearings, verksamhetsbesök, granskning av protokoll och handlingar samt genom att i övrigt aktivt följa vad som händer inom regionen och i omvärlden. Granskningen av styrelsens åiterrapportering till fullmäktige för 2016 omfattar delårsbokslut och årsbokslut. Revisorerna granskar även Landstingsbostäder AB, Stiftelsen Jamtli, Torsta AB, Samordningsförbundet i Jämtland, Länstrafiken i Jämtlands Län AB, Norrtåg AB, Almi-Mitt AB och Norrlandstingens regionförbund genom sina utsedda lekmannarevisorer/revisorer. Även Gemensamma nämnden för upphandling och distribution av sjukvårdsprodukter samt Gemensamma nämnden närvård Frostviken ingår i revisionsuppdraget.

³ Dnr: REV/6/2016

De fördjupade granskningarna har genomförts med intervjuer med berörd personal och politiska ledningen samt med hjälp av enkätundersökningar. Resultatet av de enskilda granskningarna har i samtliga fall dokumenterats i revisionsrapporter⁴ som, med skrivelse från revisorerna, överlämnats till regionstyrelsen för yttrande.

3.1 STYRNING OCH UPPFÖLJNING

3.1.1 Regionstyrelsen

Utifrån vår granskning av regionstyrelsen vill vi främst framhålla följande brister:

- **Fortsatt obalanserad budget**

För 2016 var den beslutade resultatbudgeten noll och vid den första prognosen i samband med månadsrapporten i februari visade prognosen på ett kraftigt ekonomiskt underskott.

År	Budgeterat resultat	Prognos februari
2015	-96 mkr	-240 mkr
2016	0 mkr	-238 mkr
2017	0 mkr	-195 mkr

I en tidigare granskning från 2015 framkom att regionens budget innehåller ekonomiska obalanser som kan medföra risk för att en kultur utvecklas där följsamhet till beslutad budget minskar. Det blir också svårt att utkräva ansvar för budgetöverskridande om budget inte är bearbetad och förankrad.

Vår bedömning

Vi bedömer liksom tidigare att styrelsens budgetberedning brister när det gäller att besluta en budget som är realistisk, trovärdig och förankrad i verksamheterna. Bristande budgetberedning och budgetdialog riskerar att budget som styrning blir verkningslös. Uppgifter som styrker detta har bl.a. inhämtats från personal i granskningen av regionstyrelsens kostnadskontroll⁵.

- **Beslut om att minska arbetade timmar**

När 2016 års prognos presenterades vid regionstyrelsens sammanträde i mars fattade styrelsen beslut om besparingsförslag bl.a. att minska antalet timmar till 2013 års nivå och en översyn av jour och beredskap inom specialiserade vården. Beslutet togs som ett yrkande av ordförande med hänvisning till ett förslag som regiondirektören presenterade under sin rapport. Underlag till dessa förslag saknas i möteshandlingar och i protokollets ärendebeskrivning.

⁴ Finns att hämta/ta del av på revisorernas webbsida alternativt i diariet.

⁵ Dnr: Rev/26/2015

Uppföljningen av arbetade timmar har dock inte innefattat inhyrd personal, vars kostnader kraftigt ökat under året samtidigt som man, enligt fattat beslut, fokuserat på att minska arbetad tid för egen personal. Vi har noterat att regionstyrelsen vid sitt sammanträde 29 mars 2017 ändrade beslutet om att minska utförda timmar till att reducera kostnaderna med 70 mkr, med ett etappmål på 49 mkr för 2017.

Vår bedömning

Beslutet om att minska arbetade timmar togs utifrån ett yrkande med hänvisning till ett förslag från regiondirektören under dennes rapport. Då vi saknar dessa förslag i ärendebeskrivningen och i möteshandlingarna anser vi att det finns en risk för att beslutet föregåtts av bristande beredning.

• **Intern kontroll**

Regionfullmäktig har under 2016 beslutat om ett nytt internkontrollreglemente. Enligt internkontrollreglementet ska styrelsen och nämnderna ta fram en plan för intern kontroll. Planen ska följas upp två gånger per år. Efter avslutat verksamhetsår ska en rapport över det samlade resultatet över arbetet med den interna kontrollen till regionfullmäktige.

Regionstyrelsen har beslutat om internkontrollplan för 2016. En uppföljning gjordes i maj, men den planerade uppföljningen i november har uteblivit, liksom återrapportering av den interna kontrollen till fullmäktige.

Under året har vi gjort ett antal fördjupade granskningar som visar på brister när det gäller olika områden som är närbesläktade med den interna kontrollen. Dessa granskningar är följande:

- I granskningen av flyktingmottagningen saknades rutiner för egenkontroll för flyktingmottagande i enlighet med Socialstyrelsens föreskrift.
- I granskningen om Barn- och ungdomspsykiatri saknades rutiner för kontroll av patienternas hälsotillstånd som är uppsatta på väntelistan till mottagning och behandling.
- I granskning av vårdskador framkom brister i chefsläkarnas mandat att efterfråga om åtgärder efter Lex Maria vidtagits och hygiensjuksköterskornas controllerfunktion.
- I den uppföljande granskningen av tvångsvård inom psykiatri framkom brister i uppföljningen av tvångsvården var bristfällig.
- Granskning av ledningssystemet för kvalitet- och patientsäkerhet visade på brister i ledningssystemets ändamålsenlighet.

Vår bedömning

Vår bedömning är att den interna kontrollen har utvecklats, men att det fortfarande kvarstår brister i arbetet.

• **Tolkning av mål**

Regionfullmäktige beslutade i regionplan 2016-2018 om 25 strategiska mål som av regionstyrelsen har uttolkat i 89 framgångsfaktorer som har beskrivits och återrapporterats i årsredovisning 2016. Utöver framgångsfaktorerna finns fyra finansiella mål i finansplan 2016-2018 som har återrapporterats i årsredovisning. Regiondirektören har i sin verksamhetsplan beslutat om 35 detaljerade mål som följs upp och återredovisas i årsredovisningen.

Vår bedömning

Enligt rekommendationer så bör återredovisningen av finansiella- och verksamhetsmål vara av samma struktur och vara samordnad med årsplan och budgetdokument för att dessa styrande dokument ska bilda en enhet⁶. Vår bedömning är att arbetet med mål och uppföljning vid målstyrning behöver utvecklas för att underlätta en effektiv målstyrning.

3.1.2 Nämnderna

- *Patientnämnden* har i allt väsentligt fullgjort sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt och uppnått de uppsatta målen. Se separat rapport Rev/6/2017.
- *Vårdvalsnämnden* har i allt väsentligt fullgjort sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt och uppnått de uppsatta målen. Se separat rapport Rev/5/2017.
- *Regionala utvecklingsnämnden* behöver utveckla sina mål och förankra dem med regionplanen. Vi bedömer att hanteringen av Länstrafikens reviderade styrdokument hade kunnat hanteras med större skyndsamhet. Vidare behöver rutiner för delegationsbeslut ses över, då vi noterat att anmälan av beslut inte hanterats enligt gällande regler. Vi rekommenderar även att delegationsbestämmelserna utformas så att det görs skillnad på delegations- och verkställighetsbeslut. Utöver ovanstående bedömer vi dock att nämnden i allt väsentligt fullgjort sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt, se separat rapport Rev/9/2017.
- *Gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter* har i allt väsentligt utfört sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt och inom givna ramar, vi ser dock att mötesnärvaron har varit bristfällig på nämndens möten. Se separat rapport Rev/7/2017.
- *Gemensamma nämnden för Närvård Frostviken* har i allt väsentligt utfört sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt, nämnden har inte uppfyllt sina mål och redovisar ett underskott på 484 tkr. Åtgärder bör vidtas för att komma i ekonomisk balans, se separat rapport Rev/10/2017.

3.1.3 Samlad bedömning styrning och uppföljning

Revisorerna bedömer att regionstyrelsens arbete med styrning och uppföljning för att nå kravet på god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans har varit otillfredsställande. Det finns stora brister i arbetet med budgetberedningen som inneburit att delar av verksamheterna inte har varit finansierade och att tidiga ekonomiska prognoserna har pekat på stort underskott.

Arbetet med målstyrning i form av framgångsfaktorer och mål beslutade av regiondirektören för att uppnå beslutade mål i regionplanen saknar enhetlig struktur och i flera fall relevanta måttetal för att kunna följa upp och utvärdera på ett effektivt sätt.

Den interna kontrollen har utvecklats och förbättrats och arbetet behöver fortsätta.

Styrning och ledning av olika nämnder som styrelsen har uppsiktsplikt över har i huvudsak varit ändamålsenlig.

⁶ Kommunal redovisningsLag, Kap 4 Förvaltningsberättelse

3.2 ÅRSREDOVISNINGEN

3.2.1 Förvaltningsberättelsen

Utifrån granskning av förvaltningsberättelsen har vi noterat följande brister:

- **Redogörelse om hur reglering av balanskravet ska ske**

Enligt kommunallagen⁷ ska ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmast följande åren. Om balanskravet för ett år är negativt ska det anges när och på vilket sätt man avser att göra regleringen⁸.

Årets resultat enligt balanskravet är enligt årsredovisningen minus 196,1 mkr. Det innebär att det totala balanserade underskottet enligt balanskravet är efter 2016 minus 771,0 mkr. Fullmäktige kan besluta att en sådan reglering inte ska göras om "det finns synnerliga skäl".

Vår bedömning

Balanskravet har inte reglerats och det framgår inte av förvaltningsberättelsen hur det negativa balanskravsresultatet kommer att regleras eller om beslut om att reglering inte ska göras har tagits.

- **Uppllysning om väsentliga personalförhållanden**

Regionen behöver förbättra en del saker för att ha en bra process för kompetensförsörjning som rekrytering och bemanning enligt granskningsrapport kompetensförsörjning⁹. Under 2016 ökade kostnaden för inhyrd personal från bemanningsföretag med 39 % och uppgår för år 2016 till 174,6 mkr varav merkostnad istället för att ha anställd personal är 77 mkr. Med anledning av den åldrande befolkningen i regionen i kombination med en hög andel pensionsavgångar, är det viktigt att säkra kompetenser inom vården.

Det saknas uppllysning om anställdas sjukfrånvaro, andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer samt sjukfrånvaro i de åldersgrupper som anges i Lag om kommunal redovisning¹⁰.

Vår bedömning

Det saknas en beskrivning och analys av hur den besvärliga personalsituationen med rekryteringsproblem och väntade pensionsavgångar inom flera yrkesgrupper kommer att påverka regionen i framtiden.

Återredovisningen av sjukfrånvaron i årsredovisningen är inte komplett enligt lag om kommunal redovisning.

- **Oklart värde av fondobligation**

I granskning av finansförvaltningen¹¹ lyftes regionens innehav av den fondobligation vars rating sänkts till en nivå som medför att placeringen ligger utanför regionens kreditlimiter enligt placeringsreglemente för förvaltning av pensionsmedel. Obligationens bokförda värde är ca 200 mkr, men enligt revisionsrapporten är obligationens marknadsvärde ytterst osäkert. Styrelsen har beslutat att behålla obligationen till förfall löptiden ut och risken med obligationens värde kvarstår tills löptidens förfall i mars 2019.

⁷ Kommunallag 8 kap. 5a §

⁸ Lag om kommunal redovisning 4 kap. 4 §

⁹ REV/14/2016

¹⁰ Lag om kommunal redovisning 4 kap. 1 a §

¹¹ REV/25 /2015

Vår bedömning

I årsredovisningen saknas upplysning om karaktären och omfattningen av risken regionen är exponerad för om det skulle visa sig att värdet avviker från förväntningarna¹².

- **Externa lån**

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om förhållanden som är viktiga för bedömningen av regionens resultat, ställning och förväntade utveckling¹³.

Eftersom regionen började få likviditetsproblem ansökte regionen om medlemskap i Kommuninvest för att låna pengar till investeringar under tre år (2017-2019). Enligt finansplan ska 100 mkr per år lånas under en treårsperiod. Enligt revers för det första lånet, som är på 40 mkr, ska lånet betalas tillbaka 2019-01-22.

Vår bedömning

Vi bedömer att finansiering genom lån i denna allvarliga ekonomiska situation kräver en analys av vilka ekonomiska konsekvenser detta ger i framtiden t.ex. hur återbetalningen av lånet ska finansieras.

3.2.2 Måluppfyllelse

Enligt tolkning av 4 kap. 5 § i Lag om kommunalredovisning bör regionens förvaltningsberättelse som främsta syfte ha att redovisa hur de mål som angivits av fullmäktige har uppnåtts. Utvärdering och bedömning i årsredovisningen har betraktats som en självklarhet och bör rimligen ses som en av de mest grundläggande uppgifterna för en kommunal redovisning.

I årsredovisningen återredovisas de 89 framgångsfaktorer/utvecklingsområden regionstyrelsen uttolkat från regionfullmäktiges strategiska mål. Återredovisningen är gjord i form av en lägesbeskrivning av aktiviteter som genomförts, pågår eller planeras att genomföras. Få av målen är mätbara, utan resultatet per aktivitet sammanfattas i form av en grön, gul eller röd pil. De omfattande antalet aktiviteter gör det svårt att få en samlad bild av om fullmäktiges 25 mål uppnåtts. Det finns ingen sammanfattande analys om huruvida regionstyrelsen genomfört sitt uppdrag.

Utöver denna uppföljning redovisas regiondirektörens mål samt en avstämning av de handlingsplaner regiondirektören beslutat om.

Bedömningen av finansiella mål finns under stycket God ekonomisk hushållning.

Vår bedömning

Av ovan nämnda beskrivning avseende struktur och uppföljning av mål går det inte att utvärdera måluppfyllelse för alla mål beslutade av regionfullmäktige. Det saknas en sammanfattande analys och återrapportering av fullmäktiges mål och fortfarande saknas i flera fall mätbara mål.

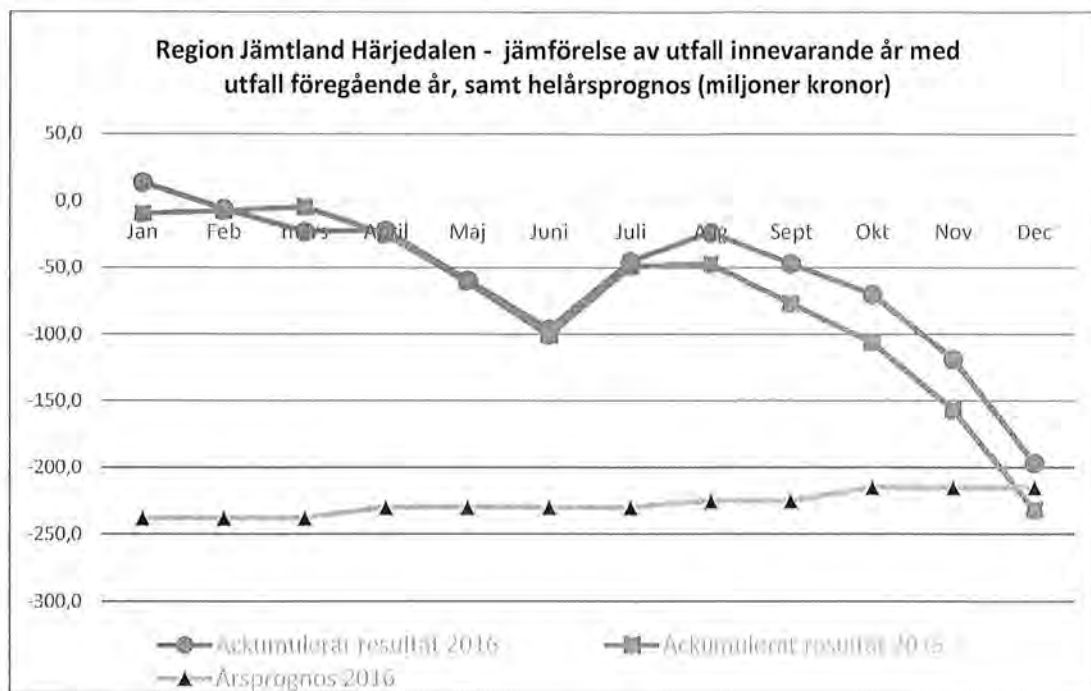
¹² RKR 20

¹³ Lag om kommunal redovisning 4 kap. 1 §

3.2.3 God ekonomisk hushållning

I finansplan 2017-2019 budgeteras för ett nollresultat, vilket inte är i nivå med vad som krävs för att nå en god ekonomisk hushållning då ett grundvillkor för god ekonomisk hushållning är att intäkterna överstiger kostnaderna.

Enligt Långsiktig utvecklingsplan för god ekonomisk hushållning 2015-2025 behöver regionens resultat vara 60 mkr per år. Om större investeringar ska inrymmas och en uppräknig över tid ska tas hänsyn till måste resultatet vara ännu högre¹⁴.

Ovanstående bild visar de ekonomiska förhållanden för regionen under år 2016 i jämförelse med motsvarande uppgifter för 2015. Som framgår har ekonomin under hela året varit bekymmersam med ackumulerat negativt utfall under stora delar av året med undantag för sommarmånaderna juli och augusti. Negativt resultat har prognostiserats under hela året. Årets resultat slutade på minus 196,8 mkr. Regionen har inte klarat av att återställa tidigare underskott som tillsammans med det totala underskottet enligt balanskravet uppgår till 771 mkr.

Regionens vårdverksamheter har, i likhet med en lång rad av tidigare år, även år 2016 redovisat underskott. Efter omorganiseringen då centrumnivå togs bort redovisar 8 av 14 vårdområden underskott på 303,9 mkr mot budget.

Finansiella mål

Av fullmäktige beslutade finansiella mål har målen med **långsiktigt hållbar ekonomi**¹⁵ samt **nettokostnadsutveckling** ej uppnåtts. Utfall för målet för långsiktigt hållbar ekonomi blev -5 % jämfört med målet på noll% och målet för nettokostnadsutveckling blev 2,9

¹⁴ LUP sid 8 RS/337/2015

¹⁵ Ekonomiskt resultat efter finansnetto som procentandel av verksamhetens nettokostnader.

% jämfört med målet på noll %. Nettokostnadsutvecklingen innebär en jämförelse av nettokostnad mot föregående år (2015) då regionen hade en nettokostnadsutveckling på 6,1 %.

Målen med **avtalsstrohet** uppnåddes då utfallet blev 91% jämfört mot målet på 90% och målet med **investeringstak** uppnåddes när utfallet blev 92 mkr jämfört med målet på 96 mkr.

Även för de finansiella målen saknas en sammanfattande analys om läget och huruvida man uppfyllt fullmäktiges mål.

Övriga iakttagelser som indikerar brister avseende en god ekonomisk hushållning är:

- **Återlånet** har de senaste fem åren ökat med över en miljard kronor och uppgår för 2016 till ca 3,1 mdr. Med återlån menas att regionen lånar från medarbetarnas pensioner för att finansiera investeringar eller verksamhet. Eftersom pensionsåtaganden är avtalsreglerade påverkas inte dessa. Det kan dock komma att påverka utrymmet för framtida verksamhet.
- **Eget kapital** har under en femårsperiod minskat från 686,1 mkr till att för första gången vara negativt (-75,7 mkr).
- **Externt lån** har under början av 2017 upptagits för att klara likviditeten.

Vår bedömning

De finansiella mål revisorerna bedömer som viktigast för att nå en god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans uppnåddes inte.

Besparingsåtgärder

Besparingsåtgärder som vidtagits under året har beskrivits i årsredovisningen och den analysgrupp som inrättades 2015, bl.a. med syfte att säkerställa att besparingsåtgärder beräknas på ett korrekt sätt, redovisar resultatförbättrande åtgärder på 90,9 mkr. Besparingarna består i tre delar, LUP (45 mkr), områdenas handlingsplaner (20,9 mkr) samt oförändrade internpriser (25 mkr).

Besparingarna gällande oförändrade internpriser består i att serviceutförande part, Diagnostik Teknik och Service (DTS) inte fick höja sina internpriser och därmed antas att besparingar har uppstått jämfört med om internpriserna hade höjts enligt index.

Avseende regionstabens besparingar inom LUP har vi noterat att delar avser neddragning av avtal med privata vårdgivare.

Vår bedömning

Besparingar när det gäller oförändrade internpriser förutsätter att om internpriser hade höjts skulle DTS ökat sina externa kostnader med motsvarande. Det finns en osäkerhet när det gäller dessa besparingar då de inte kan verifieras fullt ut.

3.2.4 Samlad bedömning av årsredovisningen

Årsredovisningen för 2016 är i huvudsak upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Dock saknas lagstadgade upplysningar om balanskravsresultatet och väsentliga personalförhållanden och vi saknar även upplysning om väsentliga förhållande t.ex. avseende risk med innehavet av den fondobligationen vars värde är oklart och framtida ekonomiska konsekvenser av de externa lån som har tagits.

Återredovisningen av mål är ostrukturerad eftersom det saknas en analys av måluppfyllelsen är det svårt att bedöma om regionstyrelsen uppfyllt fullmäktiges mål inom samhälle, medarbetare, patient och verksamhetsresultat.

Avseende de finansiella målen är vår bedömning att styrelsen inte verkställt sitt uppdrag om att uppnå en god ekonomisk hushållning. Finansiella mål för långsiktig hållbar ekonomi och nettokostnadsutveckling har inte uppnåtts och avviker från budget, vårdverksamheterna redovisar fortsatt kraftigt underskott och det egna kapitalet är förbrukat.

3.3 RÄKENSKAPERNA

Vi har granskat årsredovisningen, räkenskaperna, rutiner i bokslutsprocessen genom dokumentstudier, inhämtande och analys av muntliga och skriftliga rutinbeskrivningar, bokslutsspecifikationer, stickprov av verifikationer och tillgångsredovisningen av regionens hjälpmedel. Granskningen har i tillämpliga delar planerats och genomförts enligt International Standards on Auditing (ISA) och löpande dialog med ekonomiavdelningen.

Tillgångsredovisning av hjälpmedel

Avsteg från RKR:s rekommendationer har gjorts angående anläggningstillgångar under flera år som innebär att hjälpmedel under ett halvt prisbasbelopp har redovisats som tillgång på balansräkning och skrivits av under avskrivningstid istället för att kostnadsföras. Detta medför att regionens tillgångar har ett bokfört värde på ca 21,9 mkr mer än om hjälpmedlen redovisats enligt RKR:s rekommendationer.

Regionen följer inte RKR:s rekommendationer och upplyser om detta avsteg i årsredovisningen. Metoden uppges motiveras av att avskrivningarna matchar intäkter för uthyrning av dessa hjälpmedel, men innebär att tillgångarna är värderade 21,9 mkr högre än de egentligen borde varit.

3.3.1 Samlad bedömning räkenskaper

Utifrån det material som lämnats bedömer vi att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och ger en rättvisande bild av verksamhetens intäkter och kostnader och den kritiska ekonomiska ställning regionen befinner sig i.

För en utförligare redogörelse av granskningen av räkenskaperna hänvisar vi till bilagd revisionsrapport "Granskning av räkenskaper och årsredovisning 2016".

4. ANSVARIG FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE

Östersund den 7:e April 2017

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör